

Rapport M.2006.0718.06.R002

Gebiedsgericht geluidsbeleid gemeente Twenterand

Nota hogere grenswaarden

Status: DEFINITIEF

Adviseurs voor bouw, industrie, verkeer, milieu en software

lid

info@dgm.nl
www.dgm.nl

Brugstraat 16, Postbus 153
NL-6800 AD Arnhem
T +31 (0)26 351 21 41
F +31 (0)26 443 58 36

Eisenhowerlaan 112, Postbus 82223
NL-2508 EE Den Haag
T +31 (0)70 350 39 99
F +31 (0)70 358 47 52

Morra 2i
NL-9204 KH Drachten
T +31 (0)512 52 23 24
F +31 (0)512 52 25 19

Prof. P. Willemsstraat 21-23
NL-6224 CC Maastricht
T +31 (0)43 362 36 54
F +31 (0)43 352 00 20

Colofon

Rapportnummer:	M.2006.0718.06.R002	
Plaats en datum:	Arnhem, 17 januari 2008	
Versie:	001	Status: DEFINITIEF
Opdrachtgever:	Gemeente Twenterand Beleid en Ontwikkeling Postbus 67 7670 AB Vriezenveen	
Contactpersoon:	mevrouw drs. A. Maijvis Telefoon: +31 (0)546 678 627 Fax: +31 (0)546 672 925 E-mail: a.maijvis@twenterand.nl	
Uitgevoerd door:	DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V. Informatie: mevrouw drs.ing. B.E.A. van Osch E-mail: bos@dgmr.nl Telefoon: +31 (0)70 350 39 99 Fax: +31 (0)70 358 47 52	
Auteur(s):	mevrouw drs.ing. B.E.A. van Osch ing. M.H.M. van Kesteren	
Eindverantwoordelijke: Voor deze:	ing. J.J.A. van Leeuwen ing. M.H.M. van Kesteren	
Secretariaat:	LGU	

©DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V. Alle rechten voorbehouden. Wilt u (delen van) dit rapport kopiëren of vermenigvuldigen, vraagt u dan schriftelijk toestemming daarvoor bij DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V.

Samenvatting

Met de wijziging van de Wet geluidhinder is sinds 1 januari 2007 de bevoegdheid tot het vaststellen van hogere grenswaarden (op enkele uitzonderingen na) gedecentraliseerd. Ook vervalt het merendeel van de ontheffingscriteria en randvoorwaarden: de gemeente zal het vaststellen van hogere grenswaarden zelf moeten motiveren.

Deze nota bevat het hogere grenswaardenbeleid van de gemeente Twenterand en is gebaseerd op de nieuwe Wet geluidhinder en de beleidsuitgangspunten van het algemene geluidsbeleid (Nota geluidsbeleid). De Nota geluidsbeleid beschrijft welke geluidsambities de gemeente Twenterand heeft met betrekking tot verkeer en bedrijven. Deze nota beschrijft voor de gemeente Twenterand de ontheffingscriteria en de aandachtspunten voor de uitvoeringspraktijk (hoofdstuk 3 en 4). De ontheffingscriteria en aandachtspunten zijn toegespitst op de lokale situatie.

In hoofdstuk 5 wordt vorm gegeven aan de procesmatige inbedding van het beleid en wordt aangegeven wanneer in de hogere grenswaarde procedure welk deelonderwerp aan bod komt.

Inhoudsopgave	Pagina
1. INLEIDING	6
1.1 Geluidsbeleid Twenterand.....	6
1.2 Waarom een nota uitvoeringsbeleid hogere grenswaarden.....	7
1.3 Leeswijzer Nota Hgw	8
2. NADERE TOELICHTING HOGERE GRENSWAARDEN PROCEDURE	9
2.1 Inleiding.....	9
2.2 Wettelijk kader voor de procedure hogere grenswaarde	10
2.2.1 <i>Wegverkeerslawaa</i> i.....	10
2.2.2 <i>Railverkeerslawaa</i> i.....	12
2.2.3 <i>Industrielawaa</i> i.....	13
3. GEBIEDSGERICHTE AMBITIES EN ONTHEFFINGSCRITERIA	15
3.1 Gebiedsgerichte aanpak.....	15
3.2 Ontheffingscriteria hogere grenswaarden:	18
3.2.1 <i>Hoofdcriteria</i>	18
3.2.2 <i>Locatie specifieke criteria</i>	18
3.2.3 <i>Voorwaarden voor het verlenen van een hogere grenswaarde</i>	18
4. AANDACHTSPUNTEN VOOR DE UITVOERINGSPRAKTIJK.....	21
4.1 Bezwaren uit het hoofdcriterium	21
4.2 Eisen aan verzoek om hogere grenswaarde	22
4.3 Te beschermen functies en objecten	23
4.4 Cumulatie van geluid	23
4.5 Dove gevels.....	24
4.6 30 km/uur-wegen	25
4.7 Stad en Milieu	25
5. PROCESMATIGE INBEDDING EN PROTOCOL HOGERE GRENSWAARDEN.....	26
5.1 Algemeen	26
5.2 Procesmatige inbedding.....	26
5.2.1 <i>Stap 0: vooroverleg</i>	28
5.2.2 <i>Stap 1: indienen aanvraag</i>	28
5.2.3 <i>Stap 2: aanvraag volledig/ontvankelijk</i>	28
5.2.4 <i>Stap 3: opstellen ontwerp besluit</i>	29
5.2.5 <i>Stap 4: vaststellen besluit</i>	29
5.2.6 <i>Stap 5: registratie</i>	29

- Bijlage 1: aanvraagformulier hogere grenswaarde
- Bijlage 2: format ontvangstbevestiging
- Bijlage 3: format beschikking hogere grenswaarde
- Bijlage 4: format publicatie
- Bijlage 5: beroepsprocedure

1. Inleiding

1.1 Geluidsbeleid Twenterand

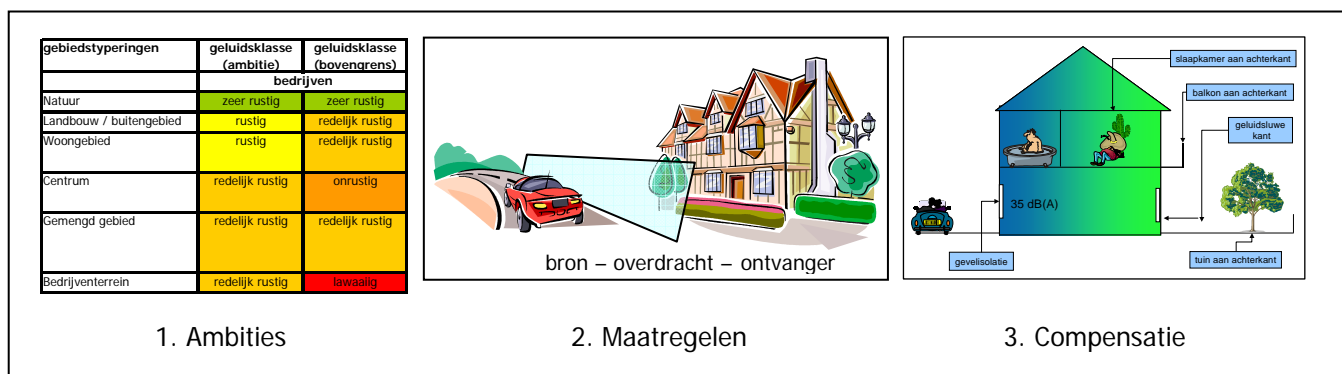
Twenterand stelt een nieuw geluidsbeleid op. Ten aanzien van geluid in de meest algemene zin van het woord is een tweetal nota's van belang:

1. Nota geluidsbeleid;
2. Nota Hogere grenswaarden (Hgw).

Dit is de Nota Hogere grenswaarden, waarin uitvoering wordt gegeven aan het gemeentelijke geluidsbeleid. Dit heeft als doel de goede geluidskwaliteiten in de gemeente te behouden en de kansen te benutten om waar gewenst en noodzakelijk de geluidskwaliteit te verbeteren. Bij de uitvoering van een hogere grenswaarde procedure worden in ieder geval de volgende uitgangspunten betrokken:

1. allereerst wordt bekeken wat de basiskwaliteit in het desbetreffende gebied is;
2. onderzocht wordt welke mogelijkheden beschikbaar zijn om de basiskwaliteit (zoveel mogelijk) te realiseren volgens de volgorde bron – overdracht – ontvanger;
3. wanneer, ondanks de maatregelen, de basiskwaliteit niet gerealiseerd kan worden, worden compenserende maatregelen genomen. Hoe hoger het geluidsniveau, des te meer compensatie wordt toegepast.

Deze uitgangspunten zijn verwoord in figuur 1.

Figuur 1: uitgangspunten bij een hogere grenswaarde procedure

In de Nota geluidsbeleid is uitvoering gegeven aan de wet- en regelgeving en reeds geformuleerd geluidsrelevant beleid in Twenterand:

- Milieubeleidsplan 2003 – 2007;
- Beleidsnotitie geluidtaken verkeerslawaai;
- Meerjarenprogramma Stedelijke Vernieuwing 2005 tot en met 2009;
- Horecaconvenant gemeente Twenterand;
- Bouw en gebruiksmogelijkheden in bestaand woongebied;
- Beleidsnota Inbreidingslocaties;
- Verkeersmilieukaart Twenterand;
- Welstandsnota;

- Collegeprogramma 2006 – 2010;
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan;
- Handreiking Interim beleid bij Hogere grenswaarden.

De Wet geluidhinder (Wgh) geeft een bandbreedte voor geluid, deze varieert van de voorkeurswaarde tot de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting. Twenterand wil voor nieuwe situaties een aanpak toepassen volgens de gebiedsgerichte benadering.

De gemeente is daarvoor opgedeeld in 6 gebiedstypen, met een voor dat type gebied gewenste geluidskwaliteit (ambitie). Voor de indeling van de gebiedstypen zijn met name de ruimtelijke en functionele kenmerken van de omgeving bepalend geweest. De gebiedstypen staan beschreven in de Nota geluidsbeleid. Hierin is ook een kaart opgenomen met de gebiedsindeling van de gemeente Twenterand.

Bij ontwikkelingen binnen een bepaald gebiedstype vormt het ambitieniveau naast de wettelijke voorkeurswaarde het toetsingskader. Afwijkingen tot de maximale ontheffingswaarde dienen mogelijk te zijn, op voorwaarden opgenomen in deze nota.

1.2 Waarom een nota uitvoeringsbeleid hogere grenswaarden

De Wet geluidhinder kent een stelsel van normen ter voorkoming van hinder. Ter bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen is voor de verschillende geluidsbronnen (wegverkeer, railverkeer en industrie) een voorkeurswaarde opgenomen en een maximale toelaatbare geluidsbelasting als bovengrens.

In het gebied tussen de voorkeurswaarde en de bovengrens kan voor woningen (en andere gevoelige bestemmingen) een zogenaamde hogere grenswaarde worden vastgesteld. De hogere grenswaarde procedure is de procedure die gevolgd moet worden voor het vaststellen van een geluidsbelasting waar deze, in een specifieke situatie, hoger is dan de voorkeurswaarde. Tot 1 januari 2007 moesten gemeenten deze hogere grenswaarden aanvragen bij de provincie. Met de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet geluidhinder (Staatsblad 350, 2006) hebben gemeenten een grotere beleidsvrijheid dan voorheen gekregen. Zij kunnen die beleidsvrijheid gebruiken om een geluidsbeleid te ontwikkelen dat is toegespitst op de plaatselijke omstandigheden. Ook is het merendeel van de ontheffingscriteria en randvoorwaarden vervallen: de gemeente zal het vaststellen van hogere grenswaarden zelf moeten motiveren.

De gewijzigde Wet geluidhinder legt nadrukkelijker dan voorheen een onderzoeksplicht op. Allereerst moet de geluidsbelasting zonder beperkende maatregelen in beeld gebracht worden. Stelt het college van B&W een hogere grenswaarde vast, of overweegt ze dat, dan is het niet voldoende om te onderzoeken hoe effectief de maatregelen zijn om aan die hogere grenswaarde te voldoen. Het college van B&W moet vervolgens ook de maatregelen onderzoeken die kunnen helpen om aan de voorkeurswaarde te voldoen. Het college van B&W moet dus goed motiveren waarom ze hogere grenswaarden wil vaststellen en waarom niet voldaan kan worden aan de voorkeurswaarde (art. 42, 77 of 80 Wgh en art. 4.3 of 4.5 Bg).

De voorliggende nota bevat het Hgw-beleid van de gemeente Twenterand en is gebaseerd op de nieuwe Wet geluidhinder en de beleidsuitgangspunten van het algemene geluidsbeleid (Nota geluidsbeleid).

1.3 Leeswijzer Nota Hgw

In hoofdstuk 2 staat een nadere toelichting op de wettelijke procedure met betrekking tot het vaststellen van hogere grenswaarden. In het daarop volgende hoofdstuk komen de gebiedsgerichte ambities en ontheffingscriteria aan bod. In hoofdstuk 4 worden de aandachtspunten voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk beschreven. Tenslotte beschrijft het laatste hoofdstuk de procesmatige inbedding van de beleidsuitvoering.

2. Nadere toelichting hogere grenswaarden procedure

In dit hoofdstuk worden de algemene kaders voor de beoordeling van hogere grenswaarden beschreven.

2.1 Inleiding

In de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder zijn normen en grenswaarden opgenomen voor de toelaatbare geluidsbelasting van onder meer industrielawaai en weg- en railverkeerslawaai. Een geluidsbelasting onder de voorkeurswaarde is in het algemeen toelaatbaar. De effecten van geluid worden dan aanvaardbaar geacht. Een geluidsbelasting hoger dan de maximale ontheffingswaarde is niet toelaatbaar. In het gebied tussen de voorkeurswaarde en de grenswaarde is de geluidsbelasting alleen toelaatbaar na een bestuurlijk afwegingsproces. Dit afwegingsproces heeft vorm gekregen in de zogenoemde hogere grenswaarden procedure. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de huidige normstellingen en procedures rond het verlenen van hogere grenswaarden.

Procedures voor hogere grenswaarden zijn mogelijk aan de orde wanneer de gemeente een bestemmingsplan vaststelt, herziet of wijzigt, waarbij (een gedeelte van) het plan ligt binnen de zone van een weg, een spoorlijn en/of een gezoneerd industrieterrein. Dit kan zowel een bestaande als een geprojecteerde weg, spoorlijn of industrieterrein zijn. Ook bij de aanleg of wijziging van een weg of spoorweg en bij de aanleg of wijziging van een zoneringsplichtig industrieterrein kan een hogere grenswaarden procedure aan de orde zijn.

Relatie met Wet op de ruimtelijke ordening

Indien voor een nieuw bestemmingsplan geluidsgevoelige bestemmingen worden vastgesteld, of een bestaand bestemmingsplan wordt herzien (inclusief een vrijstelling ex artikel 19 WRO) binnen de geluidszones langs wegen, spoor of industrieterreinen, dan moet een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd. Dit is vastgelegd in de Wet op de ruimtelijke ordening (WRO) en in het Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro).

Artikel 10 WRO geeft aan dat de overheid moet zorgen voor een goede ruimtelijke ordening. Dit houdt in dat in het kader van een bestemmingsplan bekeken moet worden of het vanuit het aspect geluid mogelijk is om een bepaalde functie op een bepaalde plek te bestemmen. In de meeste gevallen dient een akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het akoestisch onderzoek voor het bestemmingsplan wordt dan gebruikt voor de hogere grenswaarden afweging.

In artikel 15 van het Bro wordt de koppeling met de Wet geluidhinder en de uitvoeringsbesluiten expliciet gelegd. Artikel 15, lid 1 schrijft voor dat in het bestemmingsplan wordt aangegeven hoeveel woningen en gebouwen (komen te) liggen binnen zones. Op basis hiervan kan worden bepaald of en voor welke woningen hogere grenswaarden aangevraagd moeten worden. Als het gaat om een bestemmingsplanherziening of vrijstelling kan worden volstaan met het aangeven van de voor woningen en gebouwen ten hoogste toelaatbare geluidbelasting, welke bij de herziening of vrijstelling van het bestemmingsplan in acht moet worden genomen.

Als uit het akoestisch onderzoek voor het bestemmingsplan blijkt dat bij geluidsgevoelige bestemmingen de geluidsbelasting hoger is dan de voorkeurswaarde, dient een hogere grenswaarde te worden vastgesteld. Voor de reconstructie van bestaande wegen en bestaande spoorwegen kan in sommige situaties ook een procedure hogere grenswaarde noodzakelijk zijn, zonder dat sprake is van een herziening of vrijstelling van het bestemmingsplan.

De geluidszones van de Wet geluidhinder

Wegen, spoorwegen en zoneringsplichtige industrieterreinen kennen een geluidszone. De geluidszone is het gebied, waarbinnen de normen en grenswaarden van de Wet geluidhinder en de daarbij behorende uitvoeringsbesluiten van toepassing zijn. De breedte van de zone langs wegen is afhankelijk van het aantal rijstroken. De breedte van de zones zijn wettelijk vastgesteld in de Wet geluidhinder. Bij railverkeer zijn de zonebreedtes eveneens vastgesteld per traject. Deze zijn te vinden in het Besluit geluidhinder.

De geluidszones voor gezoneerde industrieterreinen zijn voor ieder afzonderlijk industrieterrein vastgelegd door middel van zonebesluiten met zonekaarten of door middel van bestemmingsplannen of bestemmingsplankaarten. Niet ieder industrieterrein is zoneringsplichtig. Zoneringsplichtig zijn alleen die industrieterreinen waarop bepaalde soorten bedrijven aanwezig zijn of zich kunnen vestigen (deze categorieën zijn aangewezen in artikel 2.4 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer).

2.2 Wettelijk kader voor de procedure hogere grenswaarde

De basis voor de hogere grenswaardenbesluiten wordt gevormd door de Wet geluidhinder en de daarbij behorende wijzigings- en uitvoeringsbesluiten. Het vaststellen of herzien van een hogere grenswaarde gaat altijd vooraf aan een vast te stellen of te herzien bestemmingsplan.

Tabel 1

Samenvatting wettelijke kaders

geluidsbron	relevante artikelen Wgh	uitvoeringsbesluit
wegverkeerslawaai (VL)	art. 82, 85, 89, 100b en 104	Besluit geluidhinder
railverkeerslawaai (RL)	art. 105, 107 en 129	Besluit geluidhinder
industrielawaai (IL)	art. 44, 47, 49, 50, 51, 59, 65 en 66	Besluit geluidhinder

2.2.1 Wegverkeerslawaai

De voorkeurswaarde voor woningen bedraagt, na de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet geluidhinder, 48 dB. Onder deze waarde hoeft wettelijk gezien aan verkeerslawaai geen aandacht te worden besteed. Voor het toestaan van hogere grenswaarden dan de voorkeurswaarde bestaan bepaalde bandbreedtes. Hierbij geldt als hoofdregel:

- bij nieuwe situaties gelden strengere eisen dan bij bestaande;
- in buitenstedelijke situaties gelden strengere eisen dan in stedelijke situaties;
- indien de voorkeurswaarde wordt overschreden, kunnen eisen worden gesteld aan de indeling van de woningen.

In de volgende tabel zijn de voorkeurswaarden en maximale ontheffingswaarden voor wegverkeerslawaai opgenomen bij nieuwe woningbouw binnen de geluidszone van een bestaande weg en bij de aanleg van een nieuwe weg langs bestaande woningen.

Tabel 2

Voorkeurswaarde en maximale ontheffingswaarde wegverkeerslawaai nieuwe situaties (in dB)

situatie	geluidsgevoelige bestemming	voorkeurswaarde	ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting	hoogst toelaatbaar binnenniveau
stedelijk	woningen	48	63	33
	scholen en ziekenhuizen/ verpleeghuizen	48	63	28
	andere gezondheidszorggebouwen	48	53	33
	woonwagenstandplaatsen	48	53	28
	andere geluidgevoelige terreinen ¹	53	58	
buitenstedelijk	woningen	48	53 bij nieuwe bestemming	33
	scholen en ziekenhuizen/ verpleeghuizen	48	53 bij nieuwe bestemming 58 bij aanleg/wijzig. weg	28
	andere gezondheidszorggebouwen	48	53	33
	woonwagenstandplaatsen	48	53	28
	andere geluidgevoelige terreinen	53	58	

De Wet geluidhinder kent een afzonderlijke beoordelingssystematiek voor de reconstructie van wegen. Er is sprake van een reconstructie van een weg, indien:

- een bestaande weg wordt gewijzigd en
- aanliggende woningen een verhoging van de geluidsbelasting ondervinden van 2 dB of meer tengevolge van deze wijziging.

Het effect van de wijziging wordt daarbij gebaseerd op akoestisch onderzoek, waarbij de akoestische situatie 10 jaar na reconstructie wordt vergeleken met de akoestische situatie vóór reconstructie. In tabel 3 is een verkorte weergave gegeven van de voorkeurswaarde en hoogst toelaatbare geluidbelasting na ontheffing.

¹ terreinen die behoren bij andere gezondheidszorggebouwen dan algemene, categorale en academische ziekenhuizen, alsmede verpleeghuizen, voor zover deze bestemd zijn of worden gebruikt voor de in die gebouwen verleende zorg (definitie Wgh)

Tabel 3

Voorkeurswaarde en maximale ontheffingswaarde wegverkeerslawaai in bestaande situatie (sanering) en reconstructies (in dB)

situatie	voorkeurswaarde	maximale ontheffingswaarde	hoogst toelaatbaar binnenniveau
heersende geluidsbelasting < 48	48		33
eerder is een hogere grenswaarde vastgesteld	laagste van: - heersende waarde voor reconstructie - hogere vastgestelde waarde	63 (stedelijk) 58 (buitenstedelijk)	
niet eerder hogere grenswaarde vastgesteld en geluidsbelasting < 53	heersende waarde vóór reconstructie	63 (stedelijk) 58 (buitenstedelijk)	
eerder is een hogere grenswaarde vastgesteld in het kader van sanering geluidsreductie elders, tenminste gelijk aantal woningen een vermindering met dezelfde waarde als de toename t.p.v. reconstructie	hogere vastgestelde waarde door ministerie VROM	68	
niet eerder hogere grenswaarde vastgesteld en geluidsbelasting >53	53	68	43

2.2.2 Railverkeerslawaai

De voorkeurswaarde voor woningen ten gevolge van railverkeerslawaai bedraagt, na de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet geluidhinder, 55 dB. Onder deze waarde hoeft wettelijk gezien aan railverkeerslawaai in feite geen aandacht te worden besteed. Voor het toestaan van hogere grenswaarden dan de voorkeurswaarde bestaan bepaalde bandbreedtes. Hierbij wordt in vergelijking met wegverkeerslawaai geen onderscheid gemaakt tussen nieuwe en bestaande situaties en binnen- en buitenstedelijke situaties. Indien de voorkeurswaarde wordt overschreden, kunnen eisen worden gesteld aan de indeling van de woningen.

In de onderstaande tabel zijn de voorkeurswaarden en maximale ontheffingswaarden voor railverkeerslawaai opgenomen voor nieuwe woningbouw binnen de geluidszone van een spoorlijn en bij de aanleg van een nieuwe spoorlijn langs bestaande woningen.

Tabel 4

Railverkeerslawaai (in dB)

situatie	voorkeurs- grenswaarde	maximale ontheffings- waarde	hoogst toelaatbaar binnenniveau
alle situaties: • nieuwe woningen langs bestaand spoor; • nieuwe spoorwegen langs bestaande woningen; • wijziging aan de spoorweg	55	68	35

2.2.3 Industrielawaai

Sinds september 1982 dient op grond van de Wet geluidhinder² een zone te worden vastgesteld rondom industrieterreinen waarop de zogenaamde 'grote lawaaimakers' zijn of mogen worden gevestigd. Ook terreinen met andersoortige lawaaimakers kunnen worden gezoneerd. In de onderstaande tabel zijn de voorkeurswaarden en maximale ontheffingswaarden voor Industrielawaai opgenomen.

Tabel 5

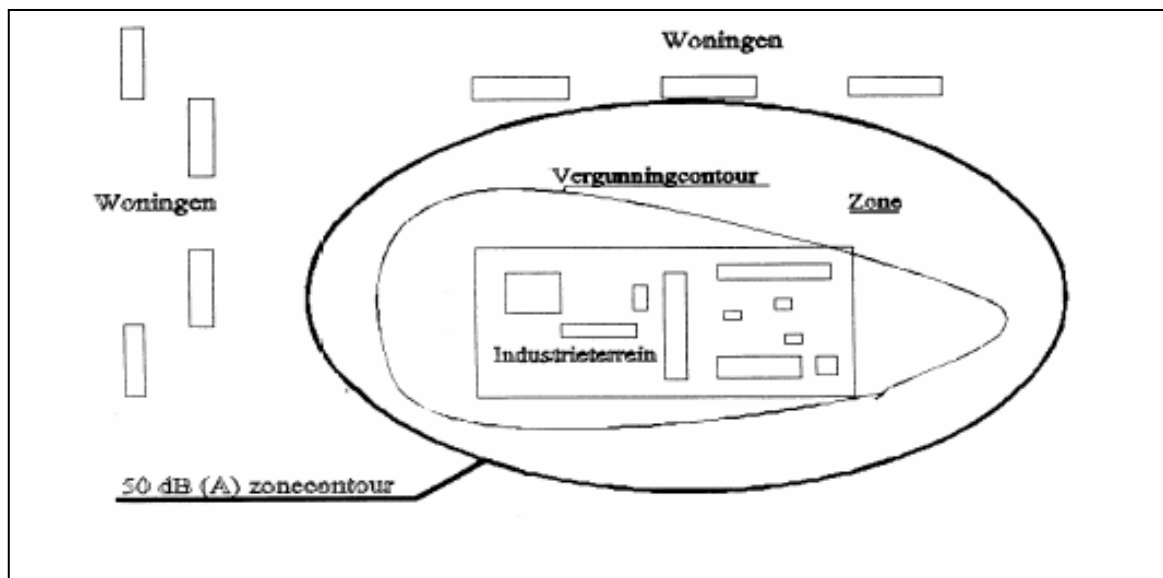
Voorkeurswaarde en maximale grenswaarde Industrielawaai (in dB(A))

situatie woning op moment zonevaststelling	voorkeurs- grenswaarde	maximale ontheffings-waarde	hoogst toelaatbaar binnenniveau
woningen/woonwagendstandplaatsen	50	55	30
onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen	50	60	35
andere gezondheidsgebouwen	50	55	30
geluidsgevoelige terreinen	50	55	

In de gemeente Twenterand ligt één geluidsgezoneerd industrieterrein; het gaat hierbij om het terrein van een betonfabriek aan de rand van de Weitzelpoort te Vriezenveen.

De zone is een aandachtsgebied rondom een industrieterrein, waarbuiten door de bedrijven op dat terrein gezamenlijk geen hogere geluidsbelasting dan 50 dB(A) mag worden veroorzaakt. De zone ligt tussen de grens van het industrieterrein en de vastgestelde zonegrens (het industrieterrein zelf maakt geen deel uit van de zone). Dit betekent dus dat de ruimte tussen de vergunde 50 dB(A)-contour en de vastgestelde zone in feite de beleidsruimte is, die de betrokken overheden hebben ten aanzien van de vestiging van nieuwe bedrijven of uitbreiding van bestaande bedrijven (zie tekening).

² De officiële benaming hiervoor luidt: 'inrichtingen die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken', zoals is opgenomen in artikel 2.4 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer. Daarnaast worden ook termen als 'Wgh-bedrijven' of 'A-inrichtingen' gebruikt.

Figuur 2: zone rond een industrieterrein

Met het vaststellen van de geluidszone rond een industrieterrein, is ook de in totaal beschikbare geluidsruimte voor dat industrieterrein vastgelegd. Immers, buiten de zone mag de geluidsbelasting niet hoger worden dan 50 dB(A). Samengevat: de zone werkt twee kanten op. In de eerste plaats in de richting van de industrie. Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) moeten bij het beschikken op een aanvraag voor het verlenen van een milieuvergunning de uit de zonering voortvloeiende grenswaarden in acht worden genomen. We noemen dit het toetsen aan de geluidszone.

In de tweede plaats gelden binnen de zone beperkingen voor woningbouw, immers hoe dichterbij het industrieterrein, des te hoger de geluidsbelasting. Als hoofdregel geldt hier:

- buiten de zone zijn er geen belemmeringen voor woningbouw;
- bij nieuwe situaties gelden strengere eisen dan bij bestaande;
- binnen de zone (daar wordt de voorkeurswaarde van 50 dB(A) overschreden), worden eisen gesteld aan het binnenniveau in de woningen.

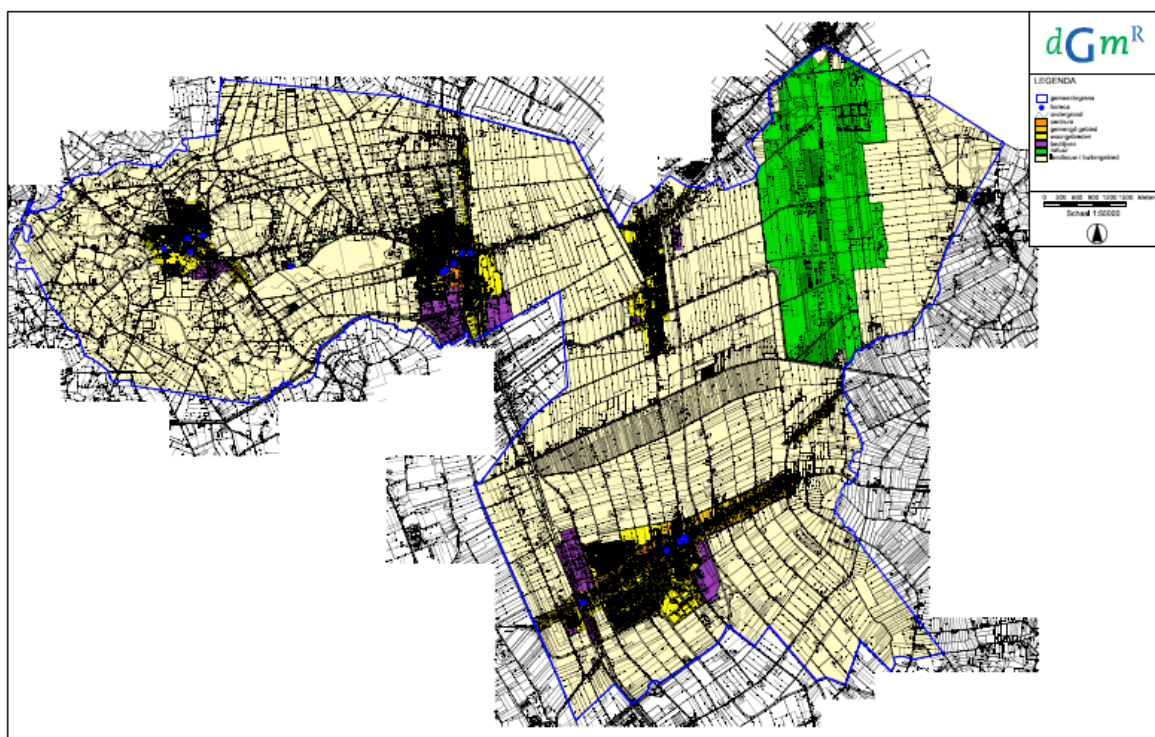
3. Gebiedsgerichte ambities en ontheffingscriteria

Twenterand hanteert een gebiedsgericht geluidsbeleid. Binnen de gemeentegrenzen zijn 6 gebiedstypen onderscheiden. Per gebied is voor geluid een ambitie vastgesteld die dus in de plaats komt van de voorkeurswaarde. In paragraaf 3.1 van dit hoofdstuk worden de ambities die per gebiedstype zijn vastgesteld beschreven. Ook wordt aangegeven in hoeverre afwijking van deze gestelde ambitie geaccepteerd wordt. Vervolgens wordt in paragraaf 3.2 beschreven onder welke voorwaarden ze dan vinden dat afwijking mogelijk is.

3.1 Gebiedsgerichte aanpak

Een centrum is meestal levendig; daar ervaren inwoners geluid vaak als positief óf als niet-hinderlijk. In een woonwijk gelden andere maatstaven qua beleving. Daarom heeft de gemeente Twenterand gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak: maatwerk in geluidsambities voor de verschillende gebiedstypen. Het functioneel-ruimtelijke gebruik van een gebied is bepalend voor de indeling van de gebiedstypen. De functies bepalen immers welke kwaliteiten gewenst, maar ook mogelijk zijn.

De gemeente is aan de hand van zijn ruimtelijk functionele kenmerken onderverdeeld in de gebieden Natuur, Landbouw/buitengebied, Woongebied, Centrum, Gemengd gebied en Bedrijventerrein. Zie figuur 3.

Figuur 3: gebiedstypen Twenterand

De geluidsambities van de verschillende gebiedstyperingen zijn niet in dB's weergegeven. Om de communicatie rondom ambities makkelijker te maken is ervoor gekozen om de ambities van de gebiedstypse aan te geven in een geluidsklasse. Deze geluidsklassen zijn wel gekoppeld aan normen die we kennen uit de Wet geluidhinder.

geluidsklasse	VL	RL	IL
2 zeer rustig	38	45	40
1 rustig	43	50	45
0 redelijk rustig	48	55	50
-1 onrustig	53	58	55
-2 zeer onrustig	58	63	60
-3 lawaaiig	63	68	65
-4 zeer lawaaiig			

VL = Verkeerslawaai RL = Railverkeerslawaai IL = Industrielawaai
 Figuur 4: geluidsklassen

Als dosismaat is voor weg- en railverkeer L_{den}^3 gekozen. Dit is de dosismaat die na 1 januari 2007 in de gewijzigde Wet geluidhinder wordt gebruikt. De dosismaat voor het geluid van bedrijven (industrielawaai) is L_{etmaal} . Volgens bovenstaande indeling en op basis van de Wet geluidhinder ligt de voorkeurswaarde bij wegverkeer en railverkeer op de grens van redelijk rustig/onrustig, de maximale ontheffingwaarde op de grens van zeer onrustig/lawaaiig.

In tabel 6 staan de gebiedsgerichte ambities weergegeven in verschillende geluidsklassen. Hierbij is het karakter van het gebiedstype bepalend voor de ambitie.

³ Lden: dosismaat over een etmaal, voor de dag-, avond- en nachtperiode.

Tabel 6

Gebiedsgerichte ambities

gebiedstyperingen	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Natuur	redelijk rustig	onrustig	zeer rustig	zeer rustig
Landbouw / buitengebied	redelijk rustig	onrustig	rustig	redelijk rustig
Woongebied	redelijk rustig	onrustig	rustig	redelijk rustig
		zeer onrustig ¹⁾		
Centrum	redelijk rustig	zeer onrustig	redelijk rustig	onrustig
		lawaaig ¹⁾		
Gemengd gebied	redelijk rustig	onrustig	redelijk rustig	redelijk rustig
		zeer onrustig ¹⁾		
		lawaaig ²⁾		
Bedrijventerrein	onrustig	zeer onrustig	redelijk rustig	lawaaig

1) alleen bij wegen met een verkeersfunctie

2) alleen bij Oosteinde en Westeinde in Vriezenveen

De aangegeven geluidsklassen hebben door de gehanteerde bandbreedte een indicatieve status. In de gehanteerde systematiek wordt onderscheid gemaakt tussen ambities en bovengrenzen. De maximale afwijking is als een bovengrens per gebiedstype aangegeven. Bij het toekennen van een hogere grenswaarde zal op basis van de criteria in paragraaf 3.2 een afweging gemaakt moeten worden.

Het toetsen aan de ambities zoals die zijn opgenomen in tabel 6 is alleen van toepassing voor nieuwe situaties. Hiermee wordt bedoeld:

- de aanleg van een nieuwe weg of spoorlijn bij bestaande woningen;
- de bouw van woningen bij een bestaande weg of spoorlijn;
- de vestiging van een bedrijf bij bestaande woningen;
- de bouw van woningen bij een bestaand bedrijf.

In nieuwe situaties is het immers mogelijk om keuzes te maken ten aanzien van het situeren van een geluidsgevoelige bestemming ten opzichte van een geluidsbron. Dit zijn overigens veel voorkomende situaties. Daarnaast komt het natuurlijk ook voor dat er geheel nieuwe woongebieden worden ontwikkeld. Op dat moment ontstaat de situatie dat zowel de woningen als de weg nieuw zijn.

Op een aantal situaties zijn de gekozen ambities niet van toepassing. Dit geldt voor plannen die schriftelijk zijn ingediend op het moment van vaststelling van deze beleidsnota door de raad.

3.2 Ontheffingscriteria hogere grenswaarden:

Slechts wanneer voldoende gemotiveerd wordt aangetoond dat toepassing van een maatregel niet doeltreffend is of niet aan de hoofd- en of locatie specifieke criteria kan worden voldaan, kan een hogere grenswaarde worden toegekend.

In deze paragraaf worden de criteria beschreven, waaraan een hogere grenswaarde afweging wordt getoetst en wat de overwegingen zijn om een verzoek al dan niet toe te kennen.

3.2.1 Hoofdcriteria

In artikel 110a lid 5 van de Wet geluidhinder is bepaald dat een hogere grenswaarde alleen kan worden verleend indien:

toepassing van maatregelen, gericht op het terugbrengen van de geluidsbelasting vanwege het industrieterrein, de weg of spoorweg, van de gevel van de betrokken woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen onderscheidenlijk aan de grens van de betrokken geluidsgevoelige terreinen tot de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting onvoldoende doeltreffend zal zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoet van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard.

In hoofdstuk 4 is vastgelegd wat de gemeente Twenterand hieronder verstaat.

Naast deze harde ontheffingscriteria heeft de gemeente Twenterand een ontheffingenbeleid opgesteld dat deze criteria verder invult en tevens is gebaseerd op de uitgangspunten uit de Nota geluidsbeleid van de gemeente Twenterand.

3.2.2 Locatie specifieke criteria

Ieder verzoek om hogere grenswaarde wordt in ieder geval aan de voornoemde criteria getoetst. Daarnaast worden bij de afweging over het toekennen van een verzoek om een hogere grenswaarde ook de locatiespecifieke kenmerken betrokken. De onderstaande locatiespecifieke kenmerken worden in de overwegingen als positief aspect meegenomen dan wel als zwaarwegend argument meegenomen.

- de nieuwbouw ter plaatse dient ter vervanging van bestaande bebouwing;
- de locatie is opgenomen in herstructureringsplannen;
- de nieuwbouw vult een open plek op tussen aanwezige bebouwing;
- de huidige functie komt niet meer overeen met de gewenste functie;
- met de ontwikkeling van de betreffende locatie worden één of meerdere andere milieuknelpunten (bijv. luchtkwaliteit, bodemsanering, overige hindersituatie) elders opgelost.

3.2.3 Voorwaarden voor het verlenen van een hogere grenswaarde

Wanneer het verzoek tot een hogere grenswaarde getoetst is op de hiervoor genoemde hoofdcriteria en locatiespecifieke criteria wordt gekeken aan welke voorwaarden moet worden voldaan.

Deze kleinste schaal, de woning, richt zich voornamelijk op akoestische maatregelen aan het huis. Voor het verlenen van een hogere grenswaarde in de situaties genoemd in paragraaf 3.1, moet gekeken worden naar alle mogelijk te nemen maatregelen op alle niveaus.

Beleidsuitspraak:

Indien aangetoond is dat op alle niveaus het verzoek tot een hogere grenswaarde voldoet aan de hoofd- en locatiespecifieke criteria kan onder voorwaarden een hogere grenswaarde worden verleend. De gemeente Twenterand past hierbij primair akoestische compensatiemaatregelen toe. Deze zijn per geluidsklasse verschillend.

Criteria voor het toekennen van een hogere waarde tot en met de geluidsklasse 'onrustig'

Bij het toekennen van een verzoek om een hogere grenswaarde voor geluidSgevoelige bestemmingen tot en met de geluidSklasse 'onrustig' worden aanvullend ook de volgende criteria bij de afweging betrokken:

- indien mogelijk bronmaatregelen (bijvoorbeeld stillere asfalttypen) treffen;
- indien mogelijk de afstand tussen de geluidsbron en de nieuwe woning(en) vergroten;
- in ieder geval dient bij woningen/appartementen de buitenruimte (tuin/balkon) te voldoen aan de ambitiewaarde van het betreffende gebied;
- het stedenbouwkundig ontwerp vormgeven waarbij zoveel mogelijk afscherming voor het achterliggende gebied ontstaat;
- vanaf de geluidsklasse 'onrustig' dient bij een aanvraag om bouwvergunning voor een woning en scholen een bouwakoestisch onderzoek te worden gevoegd en wordt getoetst of wordt voldaan aan de binnenwaarde van het Bouwbesluit.

Criteria voor het toekennen van een hogere waarde tot en met de geluidsklasse 'zeer onrustig'

Bij het toekennen van een verzoek om een hogere grenswaarde voor geluidSgevoelige bestemmingen tot en met de geluidSklasse 'zeer onrustig' worden aanvullend ook de volgende criteria bij de afweging betrokken:

- bij appartementen en seniorenwoningen dient minimaal 1 verblijfsruimte in de woning⁴ aan de geluidsluwe zijde te worden gesitueerd; bij eengezinswoningen minimaal 3 verblijfsruimten in de woning aan de geluidsluwe zijde;
- wanneer de woning een balkon heeft dan moet deze afsluitbaar zijn, zodat men zelf kan kiezen of men zich wil afzonderen van de hoge geluidsbelasting of niet;
- bij een aanvraag behorend bij een bouwvergunning voor een woning en scholen dient een bouwakoestisch onderzoek te worden gevoegd en wordt getoetst of wordt voldaan aan de binnenwaarde van het Bouwbesluit;
- de buitenruimtes (tuin of balkon) worden bij voorkeur aan de geluidsluwe zijde gesitueerd.

⁴ In artikel 1.1 van Bouwbesluit 2003 is 'verblijfsruimte' als volgt gedefinieerd: 'ruimte voor het verblijven van mensen, dan wel een ruimte waarin de voor een gebruiksfunctie kenmerkende activiteiten plaats vinden'.

Criteria voor het toekennen van een hogere waarde tot en met de geluidsklasse 'lawaaig'

Bij het toekennen van een verzoek om hogere grenswaarde voor geluidsgevoelige bestemmingen tot en met de geluidsklasse worden aanvullend de volgende criteria bij de afweging betrokken:

- in de geluidsklasse 'lawaaig' wordt slechts in het geval van het opvullen van een open plek tussen bestaande bebouwing en/of ter plaatse van vervangende nieuwbouw (bijvoorbeeld in het lint van Westeinde, Oosteinde en Hammerweg of in het centrumgebied), nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen gebouwd;
- de lucht- en contactgeluidsisolatie tussen woningen/appartementen wordt met één geluidsklasse aangescherpt;

Reconstructie wegen

Bij reconstructies of groot onderhoud van wegen (of bij wijziging van de verkeersstructuur) worden zoveel mogelijk stille wegdektypen toegepast, mits dit kosteneffectief en duurzaam is.

Grote woningbouwprojecten

De gemeente Twenterand wil bij grotere bouwplannen met projectontwikkelaars een overeenkomst sluiten zodat nieuwe bewoners beschermd worden tegen cumulatie van geluid. Wanneer bijvoorbeeld bij een nieuw te bouwen woonwijk een deel van de geplande nieuwbouw niet doorgaat en die nieuwbouw een geluidsafschermende functie heeft, dan moet de projectontwikkelaar ervoor zorgen dat de woningen die wel gebouwd worden geen last ondervinden van het geluid wat niet meer afgeschermd wordt.

Lintbebouwing

Bij (vervangende) nieuwbouw of het opvullen van een open plek in de lintbebouwing, wordt de woning in lijn met het lint gebouwd. De karakteristieke zaagtandstructuur van de lintbebouwing aan het Oosteinde, Westeinde en de Hammerweg wordt zeer waardevol geacht (Welstandsnota). Mocht door de karakteristieke zaagtandstructuur de geluidsbelasting hoger zijn dan de voorkeurswaarde, dan kan voor een woning aan het Oosteinde, Westeinde of de Hammerweg een hogere grenswaarde worden aangevraagd. De stedenbouwkundige en cultuurhistorische aspecten wegen in dit geval zwaarder mee in de beoordeling van de aanvraag voor een hogere grenswaarde.

4. Aandachtspunten voor de uitvoeringspraktijk

De ervaring leert dat niet alle aspecten die zich in de praktijk voordoen op eenduidige wijze in de wetgeving zijn beschreven. In veel gevallen moet op lokaal niveau een keuze gemaakt worden hoe de wet- en regelgeving geïnterpreteerd wordt. In dit hoofdstuk wordt waar mogelijk een aantal van deze aspecten met betrekking tot de hogere grenswaarden nader toegelicht:

1. wat verstaan we onder bezwaren uit het hoofdcriterium? (paragraaf 4.1);
2. aan welke eisen moet een verzoek om hogere grenswaarde voldoen? (paragraaf 4.2);
3. welke functies en objecten willen we beschermen? (paragraaf 4.3);
4. hoe gaan we om met cumulatie van verschillende geluidsbronnen? (paragraaf 4.4);
5. hoe willen we omgaan met dove gevels?(paragraaf 4.5);
6. hoe gaan we om met 30 km/uur gebieden? (paragraaf 4.6);
7. hoe gaan we om met de Stad en Milieu benadering? (paragraaf 4.7).

4.1 Bezwaren uit het hoofdcriterium

In de praktijk is al veel ervaring opgedaan met de afwegingen die ten aanzien van bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard zijn gemaakt. Onderstaand worden voorbeelden van overwegingen gegeven die een hogere grenswaarde verzoek motiveren:

- stedenbouwkundige overwegingen: de aanvrager moet aantonen dat woningbouw ter plaatse noodzakelijk is (bijvoorbeeld vervanging of invulling lege plek) en dat de bebouwing ten opzichte van een geluidsbron om stedenbouwkundige of locatiespecifieke kenmerken niet anders kan worden gesitueerd;
- verkeerskundige overwegingen: indien er een belangenafweging zal moeten plaatsvinden, weegt de huidige verkeersstructuur uit het GVVP (hierin zijn ook de uitgangspunten van het programma 'Duurzaam Veilig' opgenomen) zwaarder mee dan geluid. Hierbij prevaleert verkeersveiligheid boven geluid;
- vervoerskundige overwegingen: indien er een belangenafweging zal moeten plaatsvinden, weegt de huidige verkeersstructuur uit het GVVP zwaarder mee dan geluid. Het is niet gewenst om in het kader van individuele bouwplannen hiervan af te wijken. De concentratie van het wegverkeer op de hoofdverkeersstructuur heeft prioriteit;
- landschappelijke overwegingen: voorkom dat een open landschap door geluidsafschermdende voorzieningen (schermen) doorsneden wordt. Dit is altijd een locatiespecifieke afweging, die gemotiveerd dient te worden in het hogere grenswaarde besluit;
- financiële overwegingen: in dit kader is het van belang dat de meerkosten van maatregelen (getalsmatig) worden aangetoond. Daarnaast moet in de bestemmingsplanexploitatie rekening worden gehouden met de kosten van geluidsmaatregelen zoals geluidsafschermdende voorzieningen dan wel gevelisolatie. Daardoor wordt voorkomen dat in een latere planfase deze kosten als onvoorzien, dan wel onredelijk worden beschouwd.

Door in de hogere grenswaarden afweging rekening te houden met eventuele bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke en financiële aard wordt een integrale afweging gemaakt.

Maatregelen die bij het vaststellen van een hogere grenswaarde getroffen kunnen worden, zijn bijvoorbeeld de keuze voor een stiller wegdektype, een andere indeling van het bouwplan of een geluidsluwe gevel. Bij de financiële overwegingen is de centrale vraag wanneer de kosten en baten van de maatregelen tegen elkaar opwegen. Om de meest kosteneffectieve maatregelen te kunnen bepalen, moeten de mogelijke maatregelen worden doorgerekend. Daarbij worden eerst de bron- en overdrachtsmaatregelen bekeken en pas daarna de maatregelen bij de ontvanger. Op basis van de doorrekening wordt bepaald welke maatregelen het meest doelmatig zijn (hoe wordt met de minste kosten het wettelijke binnenniveau gehaald). Op deze wijze is sprake van een financieel-akoestische afweging. Bij de besluitvorming over een pakket van maatregelen spelen natuurlijk ook andere factoren een rol (bijvoorbeeld stedenbouwkundige inpassing, veiligheid). Het kan dan ook zijn dat de uiteindelijke keuze toch valt op een andere maatregel dan de meest doelmatige maatregel.

4.2 Eisen aan verzoek om hogere grenswaarde

In de regel wordt door of namens de initiatiefnemer van het bestemmingsplan, bouwplan of de aanleg/reconstructie van een weg of spoorweg in de voorbereidende fase een akoestisch onderzoek uitgevoerd. In het akoestisch onderzoek wordt de geluidsbelasting voor de huidige en toekomstige situatie in kaart gebracht. Ook wordt bepaald of bronmaatregelen en/of overdrachtsmaatregelen mogelijk en haalbaar zijn om de toekomstige geluidbelasting tot de voorkeurswaarde te beperken. Hierbij worden de subcriteria zoals deze in hoofdstuk 3 beschreven zijn meegenomen. Indien dat niet mogelijk is, dient dat voldoende te worden gemotiveerd. Als maatregelen onvoldoende doeltreffend zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, landschappelijke of financiële aard, kan een verzoek tot vaststelling van een hogere grenswaarde worden opgesteld.

Aan een verzoek tot vaststelling van hogere grenswaarden worden inhoudelijke eisen gesteld. Het verzoek dient minimaal de volgende informatie te bevatten:

- de verzochte hogere grenswaarde;
- de redenen die aan het verzoek ten grondslag liggen;
- de resultaten van het akoestisch onderzoek;
- een beschrijving van de mogelijkheden om de geluidsbelasting te verminderen (inclusief een berekening van de extra kosten);
- een schatting van de kosten die verwacht worden om te voldoen aan het wettelijk binnenniveau (gevelmaatregelen);
- tekeningen met daarop de lokale situatie;
- een ruimtelijke onderbouwing op basis van een akoestisch onderzoek;
- een financiële onderbouwing.

4.3 Te beschermen functies en objecten

In de Nota Geluidsbeleid in Twenterand is de keuze gemaakt alleen de objecten te beschermen die wettelijk zijn aangewezen. Dat zijn:

- woningen;
- geluidsgevoelige gebouwen:
 - onderwijsgebouwen;
 - ziekenhuizen en verpleeghuizen;
 - verzorgingstehuizen;
 - psychiatrische inrichtingen;
 - medische centra;
 - poliklinieken;
 - medische kleuterdagverblijven.
- geluidsgevoelige terreinen:
 - terreinen die behoren bij andere gezondheidszorggebouwen dan algemene, categorale en academische ziekenhuizen;
 - terreinen die behoren bij verpleeghuizen, voor zover deze bestemd zijn of worden gebruikt voor de in die gebouwen verleende zorg;
 - woonwagendagverblijven.
- natuurbeschermingsgebieden.

4.4 Cumulatie van geluid

In het concept van de Handreiking Ruimtelijke Ordening en Milieu van het ministerie van VROM is vastgelegd dat bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen rekening moet worden gehouden met het eventueel optreden van cumulatie van geluid. In de gewijzigde Wet geluidhinder (art. 110a) is deze aanpak vertaald. Ter bescherming van (toekomstige) bewoners mag de gecumuleerde geluidsbelasting niet onaanvaardbaar hoog worden.

Twenterand is tevens van mening dat bij een hogere grenswaardenafweging de gecumuleerde geluidsbelasting in beeld gebracht dient te worden als er sprake is van meerdere relevante geluidsbronnen en houdt derhalve rekening met cumulatie van geluid. Dit is immers de situatie waar een bewoner mee te maken heeft.

Daar waar als gevolg van cumulatie een hogere geluidsbelasting optreedt, zowel bij het *akoestisch* ontwerpen van nieuwe wijken als bij het dimensioneren van de gevelisolatie moet met deze gecumuleerde geluidsbelasting rekening worden gehouden. Op deze manier blijft de geluidskwaliteit van (nieuwe) woonwijken en het binnenklimaat in woningen (bijvoorbeeld belangrijk voor een goede nachtrust) gewaarborgd. Op grond van het Bouwbesluit moet bij het ontwerp van woningen voldaan worden aan de wettelijke binnenniveaus.

Indien een hogere grenswaarde wordt vastgesteld, dan geldt immers voor de geluidsgevoelige bestemming nog wel een limiet aan het wettelijk toelaatbare binnenniveau in geluidsgevoelige vertrekken. Op basis van een bouwakoestisch onderzoek dient aangetoond te worden dat het wettelijk toelaatbare binnenniveau niet wordt overschreden.

Het gaat dan bijvoorbeeld om een situatie waar een woonwijk is gesitueerd nabij een weg en een spoorbaan (weg- of railverkeerslawaaï) of nabij een (al dan niet gezoneerd) industrieterrein (industrielawaai).

De vereiste geluidswering van de gevel wordt berekend op basis van de energetische sommatie van de isolatiewaarde per geluidsbron. Bij de bepaling van de noodzakelijke isolatiewaarden van de gevels wordt voor wegverkeerslawaaï geen aftrek op basis van artikel 110g van de Wet geluidhinder toegepast. Bij de bepaling van de vereiste gevelwering worden de volgende stappen doorlopen:

- bepaal per bron het wettelijk binnenniveau;
- bepaal de minimaal noodzakelijke geluidswering per bron;
- sommeer energetisch de minimaal noodzakelijke geluidsweringen;
- de aldus berekende geluidswering dient minimaal gerealiseerd te worden;
- hanteer het meest ongunstige frequentiespectrum van de optredende lawaaïsoorten voor de berekende geluidswering van de gevel(s) om maatregelen te bepalen.

4.5 Dove gevels

In het kader van de Wet geluidhinder is de dove gevel sinds begin jaren negentig een 'erkend' begrip. Op een dove gevel mogen geluidsbelastingen voor komen die hoger zijn dan de maximale ontheffingswaarde. Een dove gevel is in artikel 1b van de Wet geluidhinder gedefinieerd als zijnde:

een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidswering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB onderscheidenlijk 35 dB(A), alsmede een bouwkundige constructie waarin alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte.

Van een dove gevel is dus voortaan ook sprake als een gevel delen bevat die in bijzondere omstandigheden moeten kunnen worden geopend, mits achter deze delen geen geluidsgevoelige ruimte is gelegen. Wat betreft de te openen delen, valt te denken aan een nooduitgang. De andere kant van de woning moet echter wel geluidsluw zijn; op basis van jurisprudentie geldt dat hierbij alle overige geluidsbronnen in beschouwing moeten worden genomen bij een dergelijke afweging. Daarnaast ligt het voor de hand, hoewel dit geen wettelijke eis is, dat geen buitenruimten (tuin of balkon) aan de kant van de dove gevel worden gesitueerd. Zolang het gaat om toepassing van de Wet geluidhinder, kan een dove gevel een oplossing bieden in gevallen waarin de maximale ontheffingswaarde zal worden overschreden.

Beleidsuitspraak:

De gemeente Twenterand wil in beginsel geen dove gevels toelaten uit oogpunt van leefbaarheid. In bijzondere situaties zijn maximaal twee dove gevels toelaatbaar.

4.6 30 km/uur-wegen

Volgens artikel 74 Wgh zijn 30 km/uur-wegen gedezoneerd en zijn de bepalingen over voorkeurswaarden en maximale ontheffingswaarden niet meer van toepassing.

Volgens de regels van de Wet geluidhinder hoeft aan het geluidsaspect van deze wegen geen aandacht te worden geschonken. De gemeente Twenterand is hierin volgend. Hierbij wordt de kanttekening geplaatst dat de gemeente Twenterand een 30 km/uur-zone niet alleen ziet als een afgebakende zone met enkel zoneringsborden en poortconstructies aan het begin en het einde van de 30 km/uur-zone. De gemeente acht ook aanvullende maatregelen noodzakelijk om de beoogde snelheidslimiet af te dwingen en recht te doen aan artikel 74 uit de Wet geluidhinder.

4.7 Stad en milieu

De Wet geluidhinder geeft aan wat de maximale ontheffingswaarde is voor de geluidsbelasting vanwege een weg, spoorweg of industrieterrein. Soms is het noodzakelijk om hier van af te wijken in het kader van zuinig en doelmatig ruimtegebruik en een optimale leefomgevingskwaliteit. Met de Interimwet stad-en-milieubenadering kunnen alle gemeenten in Nederland afwijken van de wettelijke normen voor bodem, geluid, stank en ammoniak.

Voordat de gemeenten een afwijkingsbesluit kunnen nemen, moeten zij eerst een aantal stappen doorlopen:

Stap 1: milieuknelpunten worden zoveel mogelijk opgelost met bronmaatregelen;

Stap 2: de mogelijkheden die de bestaande wet- en regelgeving voorschrijft worden maximaal benut;

Stap 3: er wordt een afwijkingsbesluit genomen wanneer de hiervoor genoemde stappen niet toereikend zijn.

Een afwijkingsbesluit uit stap 3 moet goed gemotiveerd worden:

- aantonen dat de afwijking noodzakelijk is voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling, het draagt bij aan een zuinig en doelmatig ruimtegebruik en een optimale leefomgevingskwaliteit in het projectgebied;
- een stap 3-besluit wordt altijd in samenhang met een bestemmingsplan(herziening) genomen, omdat het ruimtelijke ontwikkelingen betreft;
- aantonen dat de belanghebbenden, zoals bewoners, bedrijven of maatschappelijke organisaties, bij de voorbereiding betrokken waren;
- eventuele nadelige gevolgen van een stap 3-besluit worden zoveel mogelijk beperkt. Immers, er wordt afgeweken van grenswaarden. Als dat niet lukt moeten gemeenten zorgen voor compensatie.

De stad- en milieubenadering is een complexe procedure, waarbij provincie en GGD betrokken zijn.

Beleidsuitspraak:

De gemeente Twenterand wil in principe geen gebruik maken van de afwijkingsmogelijkheid die de Interimwet stad-en-milieubenadering biedt.

5. Procesmatige inbedding en protocol hogere grenswaarden

5.1 Algemeen

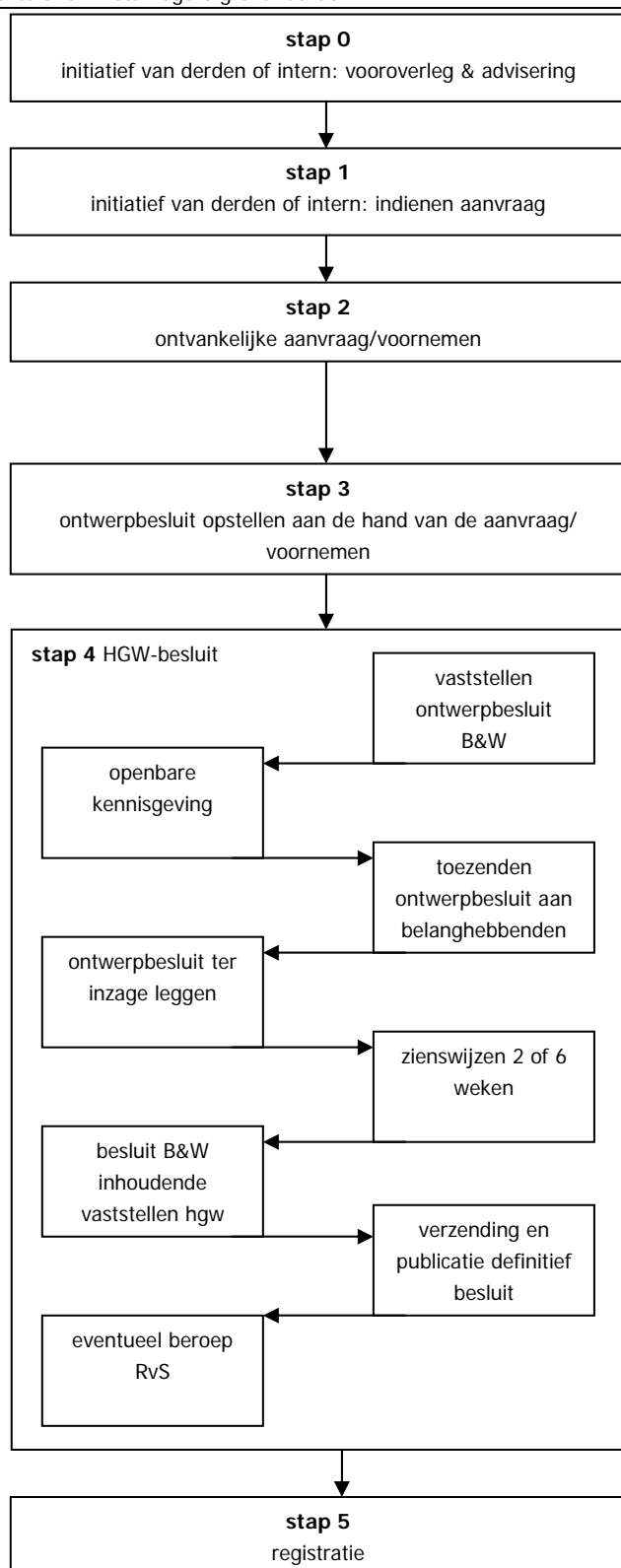
De inhoudelijke afwegingen moeten op het juiste moment aan bod komen. Het aspect geluid speelt daarbij, met name voor die gevallen waar een hogere grenswaardenafweging moet worden gemaakt, een rol. Bij de procesmatige inbedding van het beleid krijgt de uitvoering van de procedure vorm en wordt aangegeven wanneer welk deelonderwerp aan bod dient te komen.

In het planvormingsproces wordt cyclisch-trechterend, oftewel van grof naar fijn, gewerkt. Om te zorgen dat op het juiste moment de juiste keuzen worden gemaakt, is het van belang in elke fase zowel terug, naar de geformuleerde doelstellingen, als vooruit, naar de mogelijkheden, te kijken. Bij het maken van keuzen spelen visie op kwaliteit en ambities een belangrijke rol. Bijna nooit kunnen keuzen kwantitatief worden onderbouwd. Ze zijn gebaseerd op integrale afwegingen tussen verschillende planaspecten. Het planproces hoort open en toegankelijk te zijn voor iedereen die zich betrokken voelt of belangen heeft. Nieuwe inzichten en ontwikkelingen krijgen een plek. Het proces moet voldoende zekerheid geven dat alles wat van belang is aan de orde komt en dat alle onderwerpen zorgvuldig worden behandeld. In feite is de planvorming een keuzeprocess.

In grote lijnen kan het traject om te komen tot een hogere grenswaarde besluit in zes stappen beschreven worden. Deze zes stappen worden in de volgende paragraaf beschreven.

5.2 Procesmatige inbedding

In figuur 5 op de volgende bladzijde is schematisch weergegeven hoe het proces verloopt bij de aanvraag van een hogere grenswaarde. De stappen uit het proces worden verder uitgewerkt in de paragrafen 5.2.1 tot en met 5.2.6.

Figuur 5: schematisch overzicht van het initiatief tot en met de registratie

5.2.1 Stap 0: vooroverleg

Voordat een aanvraagformulier voor een hogere grenswaarde wordt ingediend, vindt er meestal een vooroverleg plaats met de initiatiefnemer en de afdeling Beleid. Dit kan soms ook de afdeling Dienstverlening zijn. In het vooroverleg wordt kenbaar gemaakt wat het geluidsbeleid is van de gemeente Twenterand en wordt toegelicht hoe de verdere procedure zal verlopen. De initiatiefnemer krijgt ook een aanvraagformulier dat de aanvrager geheel ingevuld dient in te leveren. In bijlage 1 is een aanvraagformulier toegevoegd.

5.2.2 Stap 1: indienen aanvraag

De afdeling Dienstverlening neemt de aanvraag van de hogere grenswaarde in behandeling. De aanvraag kan ingediend worden via de volgende drie sporen:

1. voortvloeiend uit en gekoppeld aan een bouwvergunning waarbij vanuit de afdeling Beleid een traject doorlopen wordt voor een artikel 19-procedure in het kader van de Wet op de Ruimtelijke Ordening;
2. voortvloeiend uit een project waarbij een algehele bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is waarbij het initiatief vanuit de afdeling Beleid komt;
3. derden welke een initiatief ontwikkelen en daarbij de aanvraag geheel voorbereiden en indienen bij de afdeling Beleid.

De ruimtelijke ordenaars en de stedenbouwkundigen, die bij het eerste en tweede spoor betrokken zijn, hebben in de meeste gevallen voor een eerste versie van het plan al een akoestisch onderzoek laten uitvoeren voordat de aanvraag wordt ingediend. In het verleden voerde de afdeling Dienstverlening regelmatig deze akoestische onderzoeken uit. Nu de gemeente naast aanvrager van de hogere grenswaarde ook de beoordelaar is van de aanvraag, moet voorkomen worden dat dezelfde afdeling betrokken is bij de aanvraag en de beoordeling van die aanvraag.

Beleidsuitspraak:

De gemeente Twenterand kiest ervoor om de akoestische onderzoeken, die nodig zijn voor de aanvraag van een hogere grenswaarde en waarvan de gemeente (ambtshalve) de aanvrager is, uit te laten voeren door een extern bureau.

5.2.3 Stap 2: aanvraag volledig/ontvankelijk

Wanneer de aanvraag ontvangen is, beoordeelt de afdeling Dienstverlening of de aanvraag compleet is en of de gemeente Twenterand bevoegd is tot het nemen van het besluit. Indien de aanvraag compleet is, verstuurt de afdeling Dienstverlening een ontvangstbevestiging naar de aanvrager met daarin het bericht dat de aanvraag in behandeling wordt genomen. Wanneer de aanvraag niet compleet is of wanneer de gemeente niet het bevoegd gezag is, wordt dit ook teruggekoppeld naar de aanvrager tezamen met de verdere maatregelen die de aanvrager moet treffen. In bijlage 2 is een voorbeeld weergegeven van een brief die als ontvangstbevestiging naar de aanvrager verstuurd kan worden.

5.2.4 Stap 3: opstellen ontwerp besluit

Na afronding van stap 2 stelt de afdeling Dienstverlening een ontwerpbesluit op. In het ontwerpbesluit wordt de aanvraag inhoudelijk beoordeeld. De volgende vragen dienen beantwoord te worden in het ontwerpbesluit:

- wat is de huidige geluidssituatie zonder het treffen van maatregelen?;
- komt de aangevraagde hogere grenswaarde overeen met de ambities die de gemeente Twenterand heeft?;
- zijn er toekomstige ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de geluidsbelasting?;
- wat is de doeltreffendheid van de voorgestelde maatregelen?;
- zijn er bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard?;
- voldoet de aanvraag aan de locatiespecifieke ontheffingscriteria uit paragraaf 3.2?.

In bijlage 3 is een ontwerpbesluit toegevoegd.

5.2.5 Stap 4: vaststellen besluit

Voor de voorbereiding van een hogere grenswaarden besluit is Afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. De beslistermijn is 6 maanden; de termijn start na ontvangst van het verzoek met bijbehorende gegevens. Het ontwerpbesluit dat het college heeft vastgesteld moet gepubliceerd worden in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze en moet worden toegezonden aan belanghebbenden. Op basis van vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt als belanghebbende aangemerkt degene wiens belang rechtstreeks bij het besluit is betrokken. Dit betekent dat het gaat om degene die om een hogere grenswaarde heeft verzocht dan wel de (toekomstige) eigenaar, andere zakelijk gerechtigden of gebruiker(s) van een woning waarvoor de hogere grenswaarde is vastgesteld. In bijlage 4 is een voorbeeld voor publicatie weergegeven.

Het ontwerpbesluit moet, samen met de daarop betrekking hebbende stukken, gedurende 6 weken ter inzage worden gelegd (bij art. 19 WRO-vrijstellingsbesluiten bedraagt de termijn 2 weken). Het ontwerpbesluit dient gelijktijdig met ontwerpbestemmingsplan ter inzage te worden gelegd. Zienswijzen kunnen zowel mondeling als schriftelijk door belanghebbenden worden ingediend; het indienen van een pro forma zienswijze is wettelijk niet mogelijk. Van mondelinge zienswijzen dient een verslag te worden gemaakt. Indien geen zienswijzen worden ingediend, geldt een aangepaste beslistermijn. Binnen 4 weken nadat de termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen is verstreken, dient het besluit te worden genomen. Tegen hogere grenswaarden besluiten staat rechtstreeks beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De beroepsprocedure is als bijlage 5 toegevoegd.

5.2.6 Stap 5: registratie

Na het definitief worden van het besluit uit stap 4 zal op basis van de Wet geluidhinder nog een kadastrale registratie moeten plaatsvinden. Dit dient zo spoedig mogelijk gedaan worden nadat het besluit onherroepelijk is geworden (art. 110i Wgh).

Arnhem, 13 september 2007

DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V.